

Sygn. akt VI U 237/21

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 27 kwietnia 2022 r.

Sąd Rejonowy dla Warszawy Pragi-Północ w W. VI Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący	sędzia Iwona Dziegielewska

po rozpoznaniu w dniu 27 kwietnia 2022 r. w Warszawie

na rozprawie

sprawy z odwołania K. W. (1)

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych I Oddziałowi w W.

o zasiłek macierzyński

z udziałem zainteresowanego (...) sp. z o.o. w W.

na skutek odwołania K. W. (1)

od decyzji z dnia 26 maja 2021 nr (...)

1.zmienia zaskarżoną decyzję, przyznając odwołującej się K. W. (2) prawo do zasiłku macierzyńskiego od 01.12.2020 r. do 29.11.2021 r.;

2.zasądza od pozwanego na rzecz odwołującej się kwotę 180 zł(stu osiemdziesięciu złotych) tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

VI U 237/21

UZASADNIENIE

W dniu 29 czerwca 2021 r. wpłynęło odwołanie K. W. (1) od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w W. z dnia 26 maja 2021 r. znak sprawy (...) w przedmiocie odmowy prawa do zasiłku macierzyńskiego za okres od 1 grudnia 2020 r. do 29 listopada 2021 r. W uzasadnieniu odwołującą się wskazała, że decyzja organu rentowego jest wadliwa bowiem błędnie zinterpretował on przepis art 29 ust 1 pkt 2 ustawy zasiłkowej, a mianowicie wykładnie słów „przyjęcie na wychowanie”. Za początek daty rozpoczynającej proces przyjęcia dziecka na wychowanie należy uznać datę złożenia do sądu rodzinnego wniosku o przysposobienie dziecka, które przebywało pod ich tymczasową pieczę. Wniosek o przysposobienie złożyła w dniu 20 listopada 2020 r., wcześniej natomiast tymczasowo sprawowała pieczę nad dzieckiem w toku postępowania o pobawienie biologicznej matki dziecka władzy rodzicielskiej. Ubezpieczeniem społecznym objęta została natomiast już we wrześniu 2020 r. Wobec powyższego, przysługiwało jej prawo do zasiłku macierzyńskiego za okres objęty zaskarżoną decyzją (odwołanie k. 1-3).

W odpowiedzi na odwołanie Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w W. wniósł o oddalenie odwołania. W uzasadnieniu wskazał, że powodem odmowy przyznania zasiłku macierzyńskiego był fakt przyjęcia na wychowanie dziecka w dniu 20 sierpnia 2020r. tj. przed terminem podjęcia zatrudnienia stanowiącego podstawę do objęcia ubezpieczeniem chorobowym co nastąpiło w dniu 17 września 2020 r. Organ rentowy zaznaczył ponadto, że okoliczność sprawowania opieki nad kilkumiesięcznym niemowlęciem od dnia 20 sierpnia 2020 r. może skutkować koniecznością ponownej analizy prawidłowości zgłoszenia odwołującej się do ubezpieczeń z tytułu umowy o pracę (odpowiedź na odwołanie k. 6-6v).

(...) Spółka z o.o. w W. nie zajął stanowiska w sprawie.

W toku postępowania strony podtrzymały swoje stanowiska w niezmienionym kształcie.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny

Małoletnie G. W. urodzona w dniu (...), porzucona została przez matkę tuż po urodzeniu. Z odwołującą się skontaktowali się pracownicy Ośrodka Pomocy rodzinie w Ż., bowiem już wcześniej wraz z mężem zostali ustanowieni rodziną adopcyjną dla jej 5 letniego brata. Odwołująca się na wychowanie przyjęła małąletnią w dniu 20 sierpnia 2020 r. na mocy postanowienia Sądu Rejonowego w Żyrardowie sygn. (...) w przedmiocie zabezpieczenia postępowania o pozbawienie władzy wychowawczej A. W. (1) poprzez ustanowienie odwołującej oraz jej męża opiekunami małąletniej G. W. na czas tego postępowania. W trakcie toczącego się postępowania zarówno ona jak i jej mąż pełnili funkcję rodziny zastępczej niezawodowej dla niemowlęcia. Był to czas przejściowy, dziecko mogło zostać przeniesione w każdej chwili do rodziny zastępczej spokrewnionej. Postępowanie przed Sądem zakończyło się w październiku 2020 r. na skutek zrzeczenia się praw rodzicielskich przez matkę dziecka (zeznania świadka A. W. (2) k. 28v-29 e - protokół (...)) postanowienie k.34; zeznania odwołującej się k. 29 e - protokół (...) (...) oraz k. 55v - 56 e - protokół (...) (...)

W dniu 17 września 2020 r. odwołująca się zawarła umowę o pracę na czas określony do 31 sierpnia 2021 r. Z (...) Spółka z o.o. w W.. Od dnia 17 września 2020r. objęta została obowiązkowym ubezpieczeniem z tytułu zatrudnienia. Z uwagi na fakt, że w podobnym czasie przyjęła małąletnią do siebie i podjęła pracę Zakład Ubezpieczeń Społecznych wszczął postępowanie wyjaśniające. W dniu 7 maja 2021 r. organ rentowy wydał decyzję o podleganiu przez odwołującą się ubezpieczeniu z tytułu zawarcia umowy o pracę od dnia 17 września 2020 r. (umowa o pracę k. 33; decyzja k.39 - 40).

W dniu 20 listopada 2020 r. odwołująca się wraz z mężem złożyli do Sądu Rejonowego dla Warszawy - Żoliborza wnioski o przysposobienie małąletniej G. W.. Zabezpieczenie w tej sprawie otrzymali w dniu 14 maja 2021 r., zaś rodziną adopcyjną na stałe zostali od sierpnia 2021 r. (wniosek k.35). Równoległe ze złożonym wnioskiem dziewczynka wraz z odwołującą się przebywała w szpitalu (zeznania odwołującej się k. 55v - 56 e - protokół (...) (...))

Decyzją z dnia 26 maja 2021 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w W. odmówił odwołującej prawa do zasiłku macierzyńskiego za okres od 1 grudnia 2020 r. do 29 listopada 2021 r. w związku z przyjęciem dziecka na wychowanie. Jako przyczynę odmowy wypłaty zasiłku macierzyńskiego organ wskazał treść 29 ust 1 pkt 2 zgodnie z którym zasiłek przysługuje osobie, która przyjęła na wychowanie dziecko w wieku 7 roku życia, a w przypadku dziecka, wobec którego podjęto decyzję o odroczeniu obowiązku szkolnego - do 10 roku życia i wystąpiła do sądu opiekuńczego w sprawie jego przysposobienia. W uzasadnieniu organ rentowy wskazał, że odwołująca się podlegała obowiązkowemu ubezpieczeniu z tytułu umowy o pracę od dnia 17 września 2020 r., dziecko zaś na wychowanie przyjęła w dniu 20 sierpnia 2020 r. Zatem w dacie przyjęcia dziecka na wychowanie nie przysługiwało jej prawo do zasiłku macierzyńskiego.

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie materiału dowodowego zgromadzonego w aktach sprawy, aktach rentowych oraz na podstawie zeznań świadka A. W. (2) k. 28v-29 e - protokół (...) (...) oraz zeznań odwołującej się k. 29 e - protokół (...) (...) oraz k. 55v - 56 e - protokół (...) (...). Autentyczności i treści dokumentów zgromadzonych w aktach sprawy żadna ze stron nie kwestionowała toteż Sąd uznał je za pełnowartościowy materiał dowodowy w sprawie.

Sąd zważył co następuje:

Odwołanie jako uzasadnione zasługiwało na uwzględnienie.

Stan faktyczny w sprawie był w zasadzie niesporny. Sporna pozowała wykładnia art 29 ust 1 pkt 2 ustawy 25 czerwca 1999 r. o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa (Dz. U. z 2021 r. poz. 1133, 1621, 1834, z 2022 r. poz. 655).

Zgodnie z art 29 ust 1 pkt 2 ustawy zasiłkowej zasiłek macierzyński przysługuje ubezpieczonej, która w okresie ubezpieczenia chorobowego albo w okresie urlopu wychowawczego: przyjęła na wychowanie dziecko w wieku do 7 roku życia, a w przypadku dziecka, wobec którego podjęto decyzję o odroczeniu obowiązku szkolnego – do 10 roku życia i wystąpiła do sądu opiekunowego w sprawie jego przysposobienia.

Organ rentowy odmówił odwołującej się prawa do zasiłku macierzyńskiego i wskazał, że powodem jego nieprzyznania był fakt przyjęcia na wychowanie dziecka przed terminem podjęcia zatrudnienia. Odwołująca się natomiast podniosła, że za początek daty rozpoczynającej proces przyjęcia dziecka na wychowanie należy uznać datę złożenia do sądu rodzinnego wniosku o przysposobienie dziecka, a nie przyznania jedynie tymczasowej i niepewnej pieczy nad dzieckiem.

Sąd dokonał wnikliwej analizy przepisów stanowiących podstawę odmowy prawa do zasiłku macierzyńskiego. W ocenie Sądu organ rentowy błędnie zinterpretował treść ww. przepisu w zakresie wykładni słów „przyjęcie na wychowanie”. Pojęcie to nie zostało zdefiniowane zarówno w samej ustawie jak i w prawie ubezpieczeń społecznych czy prawie rodzinnym. W świetle natomiast doktryny i orzecnictwa Sądu Najwyższego pod pojęciem „przyjęcie na wychowanie dziecka” należy rozumieć stałe sprawowanie pieczy nad dzieckiem, polegające na opiece nad nim. Przekazywaniu mu wiedzy, zapewnieniu rozwoju fizycznego i psychicznego oraz doprowadzeniu do samodzielności. Przyjęcie na wychowanie oznacza także podejmowanie w imieniu dziecka istotnych decyzji związanych z jego egzystencją i procesem wychowawczym, a zatem w istocie przyjęcie odpowiedzialności za proces wychowawczy (vide SN z dnia 18 listopada 2014 r. II UK 52/14). Zgodnie zatem z linią orzecniczą przy wykładni art 29 ust 1 pkt 2 ustawy zasiłkowej przyjęcie na wychowanie to pojęcie stałej opieki. Łącznie z przedmiotowym przepisem należy interpretować art 183 § 1 kp w myśl którego: „Pracownik, który przyjął dziecko na wychowanie i wystąpił do sądu opiekuńczego z wnioskiem o wszczęcie postępowania w sprawie przysposobienia dziecka lub który przyjął dziecko na wychowanie jako rodzina zastępcza, z wyjątkiem rodziny zastępczej zawodowej niespokrewnionej z dzieckiem, ma prawo do urlopu na warunkach urlopu macierzyńskiego w wymiarze: 1) 20 tygodni w przypadku przyjęcia jednego dziecka, 2) 31 tygodni w przypadku jednoczesnego przyjęcia dwojga dzieci, 3) 33 tygodni w przypadku jednoczesnego przyjęcia trojga dzieci, 4) 35 tygodni w przypadku jednoczesnego przyjęcia czworga dzieci, 5) 37 tygodni w przypadku jednoczesnego przyjęcia pięciorga i więcej dzieci - nie dłużej jednak niż do ukończenia przez dziecko 7 roku życia, a w przypadku dziecka, wobec którego podjęto decyzję o odroczeniu obowiązku szkolnego, nie dłużej niż do ukończenia przez nie 10 roku życia”. Przesłankami uprawniającymi do urlopu macierzyńskiego jest zatem przyjęcie dziecka na wychowanie i wystąpienie do sądu z wnioskiem o przysposobienie dziecka. Winny one wystąpić łącznie.

Organ rentowy podnosił, że odwołująca się przyjęła wraz z mężem dziecko na wychowanie już w dniu 17 sierpnia 2020 r. Natomiast jak wynika z dokumentów zgromadzonych w aktach sprawy z tym dniem Sąd Rejonowy w Żyrardowie powierzył im opiekę nad dzieckiem tymczasowo, w postępowaniu w sprawie pozbawienia władzy rodzicielskiej biologicznej matki dziecka. Postanowienie zabezpieczające ze swej natury nie ma charakteru stałego, może ulec zmianie wobec zmiany okoliczności sprawy i jak zeznała świadek, takie sytuacje w rzeczywistości się zdarzają. Prawomocnie postępowanie zakończyło się dopiero w październiku 2020 r. i dopiero wówczas odwołująca się mogła wystąpić o przyznanie jej stałej opieki nad dzieckiem, złożyć wniosek w Sądzie o przysposobienie - co też uczyniła w dniu 20 listopada 2020 r. Sąd orzekający w niniejszej sprawie podzielił stanowisko Sądu Najwyższego, że za datę rozpoczynającą proces przyjęcia dziecka na wychowanie należy uznać datę złożenia do sądu rodzinnego wniosku o przysposobienie dziecka, które przebywało pod ich tymczasową pieczę.

O kosztach procesu Sąd orzekł na podstawie art. 98 § 1 k.p.c., w myśl którego strona przegrywająca sprawę obowiązana jest zwrócić przeciwnikowi na jego żądanie koszty niezbędne do celowego dochodzenia praw i celowej obrony (koszty procesu). Odwołująca się była reprezentowana przez profesjonalnego pełnomocnika – adwokata, w związku z czym należało uwzględnić koszty zastępstwa procesowego, które Sąd ustalił na podstawie § 9 ust. 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie (Dz. U. z 2015 r., poz. 1800) – 180 zł.

Z uwagi na powyższe Sąd na podstawie art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. orzekł jak w sentencji.